

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/139/2022
Identifikačné číslo spisu:	4118205214
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:4118205214.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: U. T., nar. M., bytom C., C., zast.: Mgr. Peter Miklóssy, advokát, so sídlom Hlavná 1221, Vráble, proti žalovanému: GREEN POINT spol. s r. o., so sídlom Farná 1545, IČO: 36 551 678, zast.: JÁNSKÝ & PARTNERS s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Štúrova 13, Nitra, IČO: 47 249 650, o zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/51/2018, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 29. októbra 2021 sp. zn. 5Co/96/2021, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žalovanému priznáva voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej v texte rozhodnutia len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 19. februára 2019 č. k. 17C/51/2018-110 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému zaplatenia sumy vo výške 8.631,68 eur titulom náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanému priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie poukazujúc na zákonné ustanovenia § 278, § 279, § 281 ods. 1, 2, § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 a čl. 5 a 10 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) žalobu zamietol rozsudkom pre zmeškanie žalobkyne. Uviedol, že CSP je postavený na kontradiktórnosti, efektívnosti konania, s povinnosťou strán aktívne sa podieľať na konaní a nezadávať dôvody pre zbytočné odročovanie. Žalobkyňa bola volaná na termín pojednávania prostredníctvom svojho právneho zástupcu, pričom doručovanie bolo realizované v súlade s CSP. Žalobkyňa sa nedostavila, ani jej právny zástupca a svoju neúčasť neospravedlnili. Súd prvej inštancie konštatoval, že o žalobe rozhodol podľa § 278 CSP na základe splnenia podmienky procesnej iniciatívy žalovaného, ktorý na pojednávaní konanom dňa 19. 02. 2019 navrhol vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne a boli splnené podmienky podľa § 278 CSP. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a §

262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania proti neúspešnej žalobkyni, a to v plnej výške.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa. Uviedla, že v predmetnej právnej veci neboli splnené podmienky na vydanie napadnutého rozsudku pre zmeškanie, lebo bol vydaný v rozpore s ustanovením § 299 ods. 1 CSP v neprospech žalobkyne, ktorá je spotrebiteľom. Podľa jej názoru predmetnú právnu vec je potrebné považovať za spotrebiteľský spor, keďže sa jedná o spor súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou, konkrétne so zmluvou uzavretou medzi žalobkyňou ako prenajímateľkou a spoločnosťou KLASTEL - NOVA, s. r. o. (ktorej právnym nástupcom je žalovaný) ako nájomcom, ohľadom ktorej zmluvy žalovaný tvrdí, že po 31. 10. 2015 došlo v rozsahu spoluvlastníckeho podielu žalobkyne k jej obnoveniu na dobu ďalších 5 rokov, t. j. do 31. 10. 2020. Predmetná nájomná zmluva, ktorej sa spor jednoznačne týka tiež, je spotrebiteľská nájomná zmluva (§ 62 Občianskeho zákonníka) uzavretá medzi žalovaným ako dodávateľom a žalobkyňou ako spotrebiteľom. Uviedla, že súd prvej inštancie nevykonával žiadne navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, t. j. nebol vôbec zisťovaný skutkový stav veci.

3. Žalobkyňa podala aj návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, v ktorom uviedla, že dôvodom, pre ktorý sa pojednávania vytýčeného v predmetnej právnej veci na deň 19. 02. 2019 o 10.00 hod. nezúčastnila, je výlučne skutočnosť, že jej právny zástupca ju nesprávne informoval o termíne pojednávania a to, že sa bude konať dňa 20. 02. 2019 o 10.00 hod. Pojednávania sa žalobkyňa chcela zúčastniť, na pojednávanie sa pripravovala aj na porade so svojim právnym zástupcom a dňa 20. 02. 2019 za účelom svojej účasti na pojednávaní pricestovala do Nitry, pričom až tesne pred 10.00 hod. v Nitre ju právny zástupca informoval o tom, že zistil svoj omyl pri nesprávnom poznačení termínu pojednávania. Pojednávanie zmeškala z príčiny, ktorú nezavinila, ani nemohla ovplyvniť. Z jej pohľadu sa jedná o ospravedlniteľný dôvod, ktorého vznik zavinila iná osoba, a preto navrhla, aby súd rozsudok pre zmeškanie žalobkyne zrušil a nariadil nové pojednávanie.

3.1. O návrhu žalobkyne na zrušenie rozsudku pre zmeškanie rozhodol prvoinstančný súd svojím uznesením č. k. 17C/51/2018-166 z 23. marca 2021 tak, že tento návrh ako nedôvodný zamietol. Uviedol, že v predvolaní z 26. 11. 2018 bola žalobkyňa riadne poučená o následkoch nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. Súd preto skúmal len existenciu ospravedlniteľného dôvodu na strane žalobkyne, pre ktorý zmeškala pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Z ustanovenia § 281 ods. 1 CSP vyplýva možnosť pre konajúci súd zrušiť vydaný rozsudok pre zmeškanie v prípade, že žalobca z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie. Za ospravedlniteľný dôvod možno považovať také závažné prekážky, ktoré žalobkyni bránili v možnosti účasti na pojednávaní, resp. ktoré by bránili ospravedlniť svoju neúčast' na pojednávaní a požiadať prípadne o odročenie pojednávania na iný termín. Existenciu takéhoto vážneho ospravedlniteľného dôvodu je povinná tvrdiť a preukázať žalobkyňa. Žalobkyňa ako ospravedlniteľný dôvod pre neúčast', resp. neospravedlnenie neúčasti na pojednávaní uviedla, že si jej právny zástupca nesprávne poznačil z predvolania na pojednávanie termín jeho uskutočnenia, v dôsledku čoho ju nesprávne informoval o termíne pojednávania. Súd uviedol, že tento dôvod na strane žalobkyne nie je možné považovať za ospravedlniteľný dôvod, ktorý by mohol viesť k zrušeniu rozsudku pre zmeškanie. Poukázal na skutočnosť, že zo strany súdu boli riadne vykonané všetky úkony vo vzťahu k pojednávaniu. Súd riadnym spôsobom doručil stranám sporu predvolanie na pojednávanie, právny zástupca žalobkyne predvolanie riadne prevzal, na základe čoho bol o termíne pojednávania riadne upovedomený a nič mu nebránilo žalobkyňu informovať o termíne pojednávania či už telefonicky alebo doručením predvolania elektronicky, alebo iným vhodným spôsobom oboznámiť ju s termínom pojednávania. Rovnako aj žalobkyňa, ak mala záujem zúčastniť sa na pojednávaní, mohla sa informovať u svojho právneho zástupcu a overiť si správnosť termínu pojednávania. Súd prvej inštancie preto dospel k záveru, že nie je dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne a podmienky na vydanie kontumačného rozsudku boli splnené.

4. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 29. októbra 2021 sp. zn. 5Co/96/2021 odvolanie žalobkyne proti rozsudku pre zmeškanie Okresného súdu Nitra č. k. 17C/51/2018-110 z 19.

februára 2019 v znení opravného uznesenia č. k. 17C/51/2018-163 z 23. marca 2021 odmietol (výrok I.), uznesenie súdu prvej inštancie č. k. 17C/51/2018-166 z 23. marca 2021 potvrdil (výrok II.) a žalovanému voči žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu (výrok III.).

4.1. Odvolaciemu súdu bol predložený spis súdu prvej inštancie s tým, že vo veci bolo podané odvolanie voči rozsudku pre zmeškanie a odvolanie voči uzneseniu prvoinštančného súdu, ktorým rozhodol o zamietnutí návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie.

4.2. Odvolací súd uviedol, že pokiaľ ide o osobitné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie žalobkyne z dôvodu, že sa nedostavila na pojednávanie, tieto sú zakotvené v § 278 až § 281 CSP. V zmysle nich sa vyžaduje, aby bola podaná žaloba na plnenie (§ 137 písm. a) OZ), žalobca bol riadne a včas predvolaný na pojednávanie, žalobca bol v predvolaní na pojednávanie poučený o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie. V tomto prípade sa žalobkyňa nedostavila na pojednávanie vo veci, svoju neprítomnosť neospravedlnila včas a vážnymi dôvodmi a žalovaný, prítomný na pojednávaní, podal návrh na vydanie rozsudku pre zmeškanie.

4.3. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyňa namietaný dôvod, pre ktorý neboli splnené podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku smerovala vo vzťahu k svojmu postaveniu ako spotrebiteľa, odvolací sa ako predbežnou otázkou postavenia žalobkyne ako spotrebiteľky vysporiadal tak, že žalobkyňa nie je spotrebiteľkou. Odvolací súd konštatoval, že v tomto prípade žalobkyňa žalovala žalovaného z dôvodu zaplatenia náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu. Konštatujúc v žalobe, že nebola uzavretá žiadna zmluva o užívaní spoločnej veci, potom uvedený vzťah mohol vyplývať z ustanovenia § 137 ods. 1 OZ. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom žalobkyne, že z uvedeného vzťahu pramení jej spotrebiteľské právne postavenie, lebo uvedený vzťah je rýdzo občianskeho charakteru, preto nebolo možné poukazovať na ustanovenie § 299 ods. 1 CSP.

4.4. S poukazom na obsah odvolania žalobkyne odvolací súd dospel jednoznačne k záveru, že jej odvolanie nemožno posúdiť ako odvolanie, smerujúce proti rozsudku pre zmeškanie z dôvodov, že neboli splnené zákonné podmienky na jeho vydanie. Keďže žalobkyňa nenamietala nesplnenie zákonných podmienok vydania kontumačného rozsudku, čo je jediný zákonný dôvod zakladajúci prípustnosť odvolania proti nemu, odvolací súd bol nútený postupovať podľa § 386 písm. c) CSP a odvolanie odmietnuť, ako odvolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa. Odvolací súd už preto vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie preskúmať nemohol.

4.5. Pokiaľ išlo o uznesenie prvoinštančného súdu č. k. 17C/51/2018-166 z 23. marca 2021, ktorým bol zamietnutý návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, odvolací súd konštatoval jeho vecnú správnosť a postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdil. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi napadnutého uznesenia a na zdôraznenie správnosti doplnil, že jediným kritériom pri posudzovaní relevantného dôvodu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bola existencia ospravedlniteľného dôvodu. Tento podľa názoru odvolacieho súdu naplnený nebol tým, že právny zástupca sa pri tlmočení termínu pojednávania dopustil omylu. Takúto okolnosť nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod. Každý omyl žalobcu, alebo jeho právneho zástupcu (aj keď taký u klienta vyvolal) spadá podľa názoru odvolacieho súdu do kategórie obsahu poskytovania právnej služby a nemá povahu iných, od vôle a vedomostí odlišných okolností, ktoré by ospravedlniteľný dôvod mohli vyvolať. Aj zle poskytnutá právna rada právneho zástupcu postihuje klienta. Inými slovami, ak by neúčast' strany sporu bola zapríčinená inými vonkajšími okolnosťami, mohlo by ísť o ospravedlniteľný dôvod. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s poukazom na § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP tak, že procesne úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania od žalobkyne priznal v celom rozsahu.

5. Uvedené rozhodnutie odvolacieho súdu napadla dovolaním žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) z

dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že zruší rozsudok súdu prvej inštancie z 19. februára 2019 č. k. 17C/51/2018-110 v spojení s opravným uznesením z 23. marca 2021 č. k. 17C/51/2018-163 a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Súčasne alternatívne navrhla, aby dovolací súd zrušil uznesenie odvolacieho súdu z 29. októbra 2021 sp. zn. 5Co/96/2021 a zároveň, aby zrušil rozsudok súdu prvej inštancie z 19. februára 2019 č. k. 17C/51/2018-110 v spojení s opravným uznesením z 23. marca 2021 č. k. 17C/51/2018-163 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5.1. Uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o odmietnutí odvolania dovolateľka napadla z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K naplneniu tohto dovolacieho dôvodu podľa žalobkyne došlo tým, že hoci rozsudok pre zmeškanie bol vydaný napriek tomu, že na jeho vydanie neboli splnené podmienky, a odvolanie proti nemu je prípustné, odvolanie bolo nesprávne odmietnuté, čím jej bolo odňaté právo na prístup k súdu a porušené jej právo na spravodlivý proces.

5.2. Zároveň dovolateľka uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o odmietnutí odvolania napadla aj z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, lebo odvolací súd nesprávne právne posúdil dve právne otázky, na základe ktorých odvolací súd rozhodol o odmietnutí jej odvolania proti kontumačnému rozsudku. Prvou právnou otázkou je otázka, či nemožnosť vydania rozsudku pre zmeškanie, ak by mal byť tento rozsudok vydaný v neprospech spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 299 ods. 1 CSP, je alebo nie je potrebné považovať za podmienku vydania rozsudku pre zmeškanie, pre nespĺnenie ktorej je možné rozsudok pre zmeškanie napadnúť odvolaním podľa § 356 písm. b) CSP. Túto otázku žalobkyňa považovala za právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená, od vyriešenia ktorej nepochybne záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa názoru žalobkyne ustanovenie § 299 ods. 1 CSP obsahuje jednu z podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie, vymedzenú negatívne tak, že ustanovenia rozsudku pre zmeškanie sa nepoužijú, ak by mal byť tento rozsudok vydaný v neprospech spotrebiteľa.

5.3. Ako druhú právnu otázku uviedla, či je spotrebiteľským sporom v zmysle ustanovenia § 290 CSP spor vedený medzi spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, predmetom ktorého je zaplatenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu na základe ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď fyzická osoba požaduje zaplatenie náhrady od podnikateľa užívajúceho spoločnú nehnuteľnosť v rámci výkonu podnikateľskej činnosti. Rozhodnutie odvolacieho súdu nepochybne záviselo o d vyriešenia uvedenej právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi ešte nebola vyriešená. Dovolateľka uviedla, že nesprávnosť právneho posúdenia odvolacím súdom spočíva v závere, že z o vzťahu medzi sporovými stranami nepramení jej spotrebiteľské právne postavenie, uvedený právny vzťah je rýdzo občianskeho charakteru a v danom prípade nie je možné poukazovať na ustanovenie § 299 ods. 1 CSP. Mala za to, že ide o spor spotrebiteľský a hoci nárok v konaní nie je uplatňovaný zo zmluvy medzi sporovými stranami, spor ako taký minimálne súvisí so spotrebiteľskou zmluvou. Jedná sa o právny nárok z podielového spoluvlastníctva, opierajúci sa o § 137 OZ, v ktorom sa majú uplatňovať procesnoprávne pravidlá na ochranu spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 290 a nasl. CSP. Predmetná nájomná zmluva uzavretá medzi dovolateľkou ako prenajímateľkou a spoločnosťou KLASTEL - NOVA, s. r. o. (ktorej právnym nástupcom je žalovaný) je spotrebiteľská nájomná zmluva (§ 52 OZ), uzavretá medzi žalovaným ako dodávateľom (osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti) a žalobkyňou ako spotrebiteľom (fyzickou osobou, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti). Poukázala na to, že spotrebiteľskou zmluvou nie je len zmluva, ktorej predmetom je dodanie tovaru a služieb, ale každá zmluva uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Ak ide o zmluvu medzi dvoma osobami, spĺňajúcimi definíčné kritériá dodávateľa a spotrebiteľa, jedná sa o spotrebiteľskú zmluvu, bez ohľadu na formu a predmet tejto zmluvy (bez ohľadu na zmluvný typ). Podmienky na vydanie rozsudku pre zmeškanie splnené neboli, lebo bol vydaný v rozpore s § 299 ods. 1 CSP v neprospech žalobkyne, ktorá je spotrebiteľom.

5.4. Uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o potvrdení uznesenia súdu prvej inštancie č. k. 17C/51/2018-166 z 23. marca 2021, dovolateľka napadla z dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP, t. j. z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. K naplneniu tohto odvolacieho dôvodu došlo tým, že súd nevyhovel jej návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie, keď pojednávanie nariadené na deň 19. 02. 2019 zmeškala z ospravedlniteľného dôvodu, na vzniku ktorého nenesie žiadnu vinu. O termíne pojednávania bola informovaná chybnou vinou jej právneho zástupcu, ktorý však nemal úmysel ani snahu sa predmetného pojednávania nezúčastniť, či ho zmariť, ale jednalo sa výlučne o omyl. Dovolaťka zároveň poukázala na účel právnej úpravy možnosti a podmienok vydania kontumačného rozsudku, citovala z nález Ústavného súdu ČR sp. zn. IV. ÚS 3143/2015 z 23. 02. 2016.

6. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že závery žalobkyne sú zjavne nesprávne, poukázal na legálnu definíciu tzv. spotrebiteľskej zmluvy ako aj na účel právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Zdôraznil, že spoluvlastníctvo nemožno považovať za spotrebiteľskú zmluvu. Porovnaním ustanovení § 278 písm. a) a b) CSP a § 153b ods. 1 Občanského soudního řádu skonštatoval, že vzhľadom k rozdielom medzi príslušnou právnou úpravou v Slovenskej republike a v Českej republike, právny názor Ústavného súdu ČR citovaný žalobkyňou je neaplikovateľný. Námetka protistrany, ktorej bolo riadne doručené predvolanie (čo potvrdila žalobkyňa a jej právny zástupca) a následné nedostavenie sa na pojednávanie z dôvodu nesprávne zaznačeného termínu, je rovnako ako všetky ostatné, nedôvodná.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane odvolacieho konania.

8.1. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci odvolacieho súdu.

9. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 CSP (prípustnosť dovolania pre vady zmätočnosti) a § 421 CSP (prípustnosť dovolania pre riešenie právnej otázky).

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. V danom prípade dovolateľka namietala nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom podľa § 421 ods. 1 písm. b) a § 420 písm. f) CSP.

12. Podľa § 421 ods. 1 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie ustanovenia § 421 ods. 1 CSP vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní, a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

14. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

15. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka). Civilný sporový poriadok v § 432 ods. 2 CSP uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Dovolať je povinný uviesť právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. V danom prípade žalobkyňa označila dve „dovolacie“ otázky, z ktorých vyvodzuje prípustnosť jej dovolania podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

16. Procesná obrana žalobkyne v rámci dovolania je založená na právnej argumentácii, že spor, predmetom ktorého je uplatnenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu k spoločnej veci, kedy spoluvlastníkmi sú fyzická osoba (žalobkyňa) a právnická osoba ako podnikateľ je sporom spotrebiteľským, resp. že zmluva o nájme spoluvlastníckeho podielu, náhrada za užívanie ktorého bola predmetom sporu, uzatvorená medzi žalobkyňou a právnym predchodcom žalovaného, je tzv. spotrebiteľskou zmluvou a spor s touto zmluvou súvisel. Z uvedeného dôvodu sa na daný spor aplikujú ustanovenia CSP na ochranu slabšej strany (žalobkyne ako spotrebiteľa), vrátane ustanovenia § 299 ods. 1 CSP, ktoré vylučuje aplikáciu ustanovení o kontumačnom rozsudku pre prípad, ak by mal byť tento rozsudok vydaný v neprospech spotrebiteľa. Podľa názoru žalobkyne v predmetnom spore neboli splnené zákonné podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku.

16.1. Na tomto mieste dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že právny záver žalobkyne je s poukazom na legálnu definíciu tzv. spotrebiteľskej zmluvy ako aj s poukazom na účel právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, v zmysle ktorých je spotrebiteľskou zmluvou každá zmluva uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, nesprávny. O spotrebiteľskej zmluve možno hovoriť iba v tom prípade, ak na jednej strane vystupuje dodávateľ tovaru alebo služby, dodávajúci tento tovar alebo tieto služby v rámci svojej podnikateľskej alebo obchodnej činnosti a na strane druhej fyzická osoba, nekonajúca v rámci svojej podnikateľskej či obchodnej činnosti a do zmluvného vzťahu s dodávateľom vstupujúca s cieľom obstaráť, resp. získať tovary a služby pre svoju osobnú spotrebu, resp. pre spotrebu svojej domácnosti.

16.2. Spoluvlastníctvo k veci nemožno považovať za spotrebiteľskú zmluvu, resp. niektorého zo

spoluvlastníkov vzájomne na základe ich spoluvlastníctva nemožno považovať za spotrebiteľa. Ani nájomná zmluva nie je spotrebiteľskou zmluvou, keď absentuje dodanie tovaru, výrobku či služby zo strany právneho predchodcu žalovaného, resp. žalovaného.

16.3. Z obsahu žaloby vyplýva, že žalobkyňa s a domáha zaplataenia uplatnenej náhrady titulom spoluvlastníctva predmetnej nehnuteľnosti sporovými stranami podľa ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

17. Za prvú otázku, dosiaľ nevyriešenú dovolacím súdom, žalobkyňa označila otázku „či nemožnosť vydania rozsudku pre zmeškanie, ak by mal byť tento rozsudok vydaný v neprospech spotrebiteľa v zmysle ustanovenia § 299 ods. 1 CSP je alebo nie je potrebné považovať za podmienku vydania rozsudku pre zmeškanie, pre nesplnenie ktorej je možné rozsudok pre zmeškanie napadnúť odvolaním podľa § 356 písm. b) CSP.“ Za ďalšiu dovolacím súdom dosiaľ nevyriešenú otázku, označila otázku „či je spotrebiteľským sporom v zmysle ustanovenia § 290 CSP spor vedený medzi spoluvlastníkmi nehnuteľnosti, predmetom ktorého je zaplataenie náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu na základe ustanovenia § 137 ods. 1 Občianskeho zákonníka, keď fyzická osoba požaduje zaplataenie náhrady od podnikateľa užívajúceho spoločnú nehnuteľnosť v rámci výkonu podnikateľskej činnosti.“

18. Dovolací súd vo vzťahu k vymedzeným dovolacím otázkam uvádza nasledovné: Žalobkyňa namietaný dôvod, pre ktorý neboli splnené podmienky pre vydanie kontumačného rozsudku smerovala vo vzťahu k svojmu postaveniu ako spotrebiteľa a odvolací súd sa ako s predbežnou otázkou postavenia žalobkyne ako spotrebiteľky vysporiadal tak, že žalobkyňa nie je spotrebiteľkou. Konštatoval, že v tomto prípade žalobkyňa žalovala žalovaného z dôvodu domáhania sa zaplataenia náhrady za užívanie spoluvlastníckeho podielu, pričom v žalobe uviedla, že nebola uzavretá žiadna zmluva o užívaní spoločnej veci a uvedený vzťah mohol vyplývať z ustanovenia § 137 ods. 1 OZ. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom žalobkyne, že z uvedeného vzťahu pramení jej spotrebiteľské právne postavenie. Uvedený vzťah je rýdzo občianskeho charakteru, preto nebolo možné poukazovať na ustanovenie § 299 ods. 1 CSP. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dospel k záveru, že jediným kritériom pri posudzovaní relevantného dôvodu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bola existencia ospravedlniteľného dôvodu, ktorý naplnený nebol tým, že právny zástupca sa pri tlmočení termínu pojednávania dopustil omylu. Je síce pravda, že tento omyl spôsobil nezavinenu neúčastť žalobkyne na pojednávaní, avšak takúto okolnosť nemožno považovať za ospravedlniteľný dôvod. Každý omyl žalobcu, alebo jeho právneho zástupcu (aj keď taký u klienta vyvolal) spadá do kategórie obsahu poskytovania právnej služby a nemá povahu iných, od vôle a vedomostí odlišných okolností, ktoré by ospravedlniteľný dôvod mohli vyvolať. Aj zle poskytnutá právna rada právneho zástupcu postihuje klienta. S poukazom na uvedené odvolací súd rozhodol o podanom odvolaní procesným postupom podľa § 386 písm. c) CSP tak, že odvolanie proti rozsudku odmietol ako odvolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon nepripúšťa možnosť podať riadny opravný prostriedok a potvrdil napadnuté uznesenie podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Odvolací súd dospel jednoznačne k záveru, že odvolanie žalobkyne nemožno posúdiť ako odvolanie, smerujúce proti rozsudku pre zmeškanie z dôvodov, že neboli splnené zákonné podmienky na jeho vydanie. Keďže žalobkyňa nenamietala nesplnenie zákonných podmienok vydania kontumačného rozsudku, čo je jediný zákonný dôvod zakladajúci prípustnosť odvolania proti nemu, odvolací súd bol nútený postupovať procesným postupom podľa § 386 písm. c) CSP a odvolanie odmietnuť ako odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd už vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie preskúmať nemohol.

19. Pokiaľ teda ide o nastolené otázky, dovolací súd nevidí dôvod odchýliť sa od záverov rozhodnutia odvolacieho súdu a s jeho riešením právnej situácie sa stotožňuje. Odvolací súd nepochybil pri ich riešení, vec správne právne posúdil, svoje rozhodnutie aj dostatočne odôvodnil, pričom sa dostatočne vysporiadal so všetkými dôležitými okolnosťami prejednávanej veci a dôsledne sa vysporiadal aj s podstatnými argumentami a námietkami strán sporu.

20. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že žalobkyňa nepodložene uplatnila dovolací dôvod podľa § 421 ods. 2 písm. b) CSP, odvolací súd postupoval správne a vec správne právne posúdil,

a preto je potrebné jej dovolanie zamietnuť ako nedôvodné (§ 448 CSP).

21. Dovolateľka ďalej v rámci dovolania namietala existenciu vady v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP tým, že odvolací súd nesprávne odmietol ako neprípustné jej odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, vydanému napriek tomu, že na jeho vydanie neboli splnené podmienky. Nepreskúmaním vecnej správnosti napadnutého rozsudku prvej inštancie jej odňal právo na prístup k súdu a porušil jej právo na spravodlivý proces. Zároveň namietala, že pojednávania, ktoré sa konalo dňa 19. 02. 2019 sa nezúčastnila z dôvodu nesprávnej informácie od svojho právneho zástupcu, ktorý jej omylom uviedol nesprávny termín pojednávania, ktorú skutočnosť považovala za ospravedlniteľný dôvod jej neprítomnosti.

22. Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

23. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

24. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

25. Pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

25.1. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom.

25.2. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva patria v zmysle judikatúry najvyššieho súdu napr. právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk. Naopak medzi tieto práva nepatrí právo strany sporu na to, aby súd akceptoval jej procesné návrhy, aby súd rozhodol v súlade s predstavami strany sporu, alebo aby súd odôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv strany sporu.

25.3. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP, musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Základné právo na súdnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie sú zásadne „výsledkové“, to znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí v danej veci od pokračujúceho konania a rozhodnutia všeobecných súdov.

26. Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia skonštatoval, že jediným kritériom pri posudzovaní relevantného dôvodu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie bola existencia ospravedlniteľného dôvodu, ktorý nebol naplnený tým, že právny zástupca sa pri tlmocení termínu pojednávania dopustil omylu. Je síce pravda, že tento omyl spôsobil nezavinenú neúčasť žalobkyne na pojednávaní, avšak podľa názoru odvolacieho súdu nemožno takúto okolnosť za ospravedlniteľný dôvod považovať. Každý omyl žalobcu, alebo jeho právneho zástupcu (aj keď taký u klienta vyvolal) spadá do kategórie obsahu poskytovania právnej služby a nemá povahu iných, od vôle a vedomostí odlišných okolností, ktoré by ospravedlniteľný dôvod mohli vyvolať. Aj zle poskytnutá právna rada právneho zástupcu postihuje klienta. Inými slovami, ak by neúčasť strany sporu bola zapríčinená inými vonkajšími okolnosťami, mohlo by ísť o ospravedlniteľný dôvod. S uvedenou argumentáciou sa dovolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Nesprávne zaznačenie termínu pojednávania zo strany právneho zástupcu, nemožno akceptovať ako ospravedlniteľný dôvod neúčasti jeho klienta na pojednávaní.

27. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f) CSP.

28. Dovolateľka v rámci svojho dovolania poukázala na odklon v právnom posúdení odvolacieho súdu od rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 3143/2015 z 23. 02. 2016.

29. Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovaně vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali. V zmysle judikátu R 71/2018 do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v súlade § 421 ods. 1 CSP treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletině Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I., II. a IV. vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986. Z uvedeného je zrejmé, že pod pojem ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu možno zahrnúť len rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, teda nie rozhodnutia Najvyššieho súdu a krajských súdov Českej republiky (viď sp. zn. 6Cdo/13/2017).

29.1. Vzhľadom na uvedené je potrebné zdôrazniť, že na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 3143/2015 z 23. 02. 2016 dovolací súd nebude prihliadať.

30. Dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu napadnuté dovolaním žalobkyne spĺňa kritériá pre odôvodnenie rozhodnutia v zmysle § 220 ods. 2 CSP, preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Z odôvodnení rozhodnutí obidvoch súdov nižších inštancií, chápaných v ich organickej jednote ako celok (I. ÚS 259/2018) je dostatočne zrejmé, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštalácie, ako ich posudzoval odvolací súd a aké závery zaujal k jeho právnomu posúdeniu. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd prijaté rozhodnutie náležite vysvetlil. Dovolací súd pripomína, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Dovolací súd dodáva, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu dostatočne vysvetľuje, prečo žalobkyňa v predmetnom spore nebola úspešná.

31. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti

rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Skutočnosť, že dovolateľ má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ním tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

31.1. Majúc na zreteli vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že konanie odvolacieho súdu nie je zaťažené vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP.

32. Dovolací súd s ohľadom na uvedené konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je dôvodné a v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné, preto dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

33. Žalovaný bol v dovolacom konaní úspešný, preto mu dovolací súd na základe ustanovenia § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

34. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.